

З В І Т
про роботу Науково-технічної бібліотеки
Івано-Франківського національного технічного
університету нафти і газу

за 2013 рік

Науково-технічна бібліотека виконує функції провідного структурного підрозділу університету в напрямку задоволення інформаційних потреб студентів та професорсько-викладацького складу, удосконалення навчального процесу, забезпечення наукових досліджень, підвищення культурного рівня користувачів.

Науково-технічна бібліотека у своїй діяльності керується Законами України «Про освіту» і «Про вищу освіту», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про національну програму інформатизації», Положенням про державний вищий навчальний заклад, наказами та нормативними актами МОНУ України, державними нормативно-правовими актами з охорони праці й пожежної безпеки, національними та галузевими стандартами, а також Статутом, наказами ректора, стандартами та іншими регламентуючими документами Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу та Положенням про науково-технічну бібліотеку, розробленим згідно з СОУ 02070855 1.02:2012 «Документація. Положення про структурний підрозділ ІФНТУНГ. Зміст, порядок розроблення та затвердження».

Робота науково-технічної бібліотеки в 2013 році була спрямована на якісне обслуговування читачів, інформатизацію бібліотечних процесів, виконання тематичних довідок та бібліографічних запитів, індивідуальне та групове інформування, консультування біля каталогів та картотек, повноцінне задоволення потреб користувачів, комплектування та збереження бібліотечних фондів, створення бібліографічних та нормативно-методичних матеріалів, організацію тематичних виставок, культурно-просвітницьких заходів, проведення Днів інформації, Днів кафедр, занять з інформаційної культури, висвітлення діяльності на сайті бібліотеки.

На 01.01.14 р. *фонд бібліотеки* складав **1241677** примірників, з них 355711 примірників – навчальна література, 199901 – наукові видання. Загалом за 2013 рік його чисельність зросла на 2733 одиниці.

Тенденція до зменшення кількості паперових видань характеризує комплектування останніх років. Цьому є об'єктивні причини. По-перше, в час інформаційних технологій наявність електронного видання робить можливим одночасний доступ до нього необмеженої кількості користувачів. Дедалі важче стає зацікавити кафедри переглядом каталогів видавництва, працівники кафедр вважають, що для сучасного студента достатня кількість інформації розміщена в мережі Інтернет. Крім того, Головне управління державної казначейської служби затримує на невизначений час оплату, а, відповідно, і отримання літератури. Через несвоєчасну оплату казначейством обласна періодика не надходила до бібліотеки протягом I-го кварталу, а також вчасно не передплачено українські видання та видання Росії на 2014 рік на суму 104453,72 грн.

Загалом за 2013 рік для бібліотеки на придбання книг було перераховано 25593,27 грн. (за 2012 рік – 20690,29 грн.), на бібліотечну техніку – 2900 грн., 1944 грн – на електронні версії бюлетеня «Промислова власність» і «Винаходи в Україні».

За 2013 рік з університетського видавництва «Факел» було отримано 4012 примірників. Для порівняння, за 2012 рік - 5295 одиниць.

Як і минулого року, зростає кількість дисертацій. До бібліотеки надійшло 49 дисертацій при плані - 35.

Традиційними залишаються джерела комплектування.

№п/п	Джерела комплектування	Кількість примірників	На суму
1	Університетське видавництво «Факел» -балансових видань -небалансових видань	1668 2344	32465,04 15309,84
2	Видавництва і книготоргові організації	198	22828,40
3	Заміна втрачених	842	41283,26
4	Дарчі (безкоштовно)	934	53406,00
5	Передплата періодичних видань	1527	130550,36
6	Інші	853	23141,30
	Всього	8366	303674,36

Основними способами досягнення належного рівня бібліотечного фонду є не тільки придбання літератури відповідно до профілю навчального закладу, а й вилучення тих документів, які з різних причин перестають відповідати основній меті фондів.

Щодо списання, то з запланованих на рік 9000 примірників було вилучено 5633 одиниці (застарілі видання - 2422 примірники, зношена література – 2370 примірників, видання, не повернені користувачами, - 835 примірників, передано в обмінний фонд – 6 примірників).

Протягом 2013 року працівники відділу комплектування та обробки літератури спільно з іншими відділами проводили роботу по пересистематизації бібліотечних фондів (розділи 517.94, 518, 551.48, 620.1, 620.10, 620.17, 621.753, 621.757, 621.758) відповідно до нового видання таблиць УДК. Крім того, присвоювались шифри УДК для дипломних робіт. Систематично надавались консультації викладачам по присвоєнню шифрів УДК і ББК, авторських знаків.

База даних протягом року наповнилась 391 рубрикою АПП.

Технічну обробку пройшли 8366 примірників.

У вересні була проведена велика робота по визначенню забезпеченості дисциплін навчально-методичною літературою. Це дало змогу виявити 89 малозабезпечених дисциплін. Інформація про стан забезпеченості була надіслана на електронні пошти кафедр.

Як і в попередні роки, на належному рівні проходила робота по створенню довідкового апарату. Так, виконання плану по кількості розставлених карток становить 197% в алфавітних каталогах і 174% в систематичному каталозі від річного. Щодо редагування, то відповідні відсотки становлять 107% і 123%.

Одним із найважливіших напрямків діяльності відділу **обслуговування** бібліотеки є забезпечення освітньої та наукової діяльності університету на основі якісного та оперативного задоволення інформаційних потреб студентів, професорсько-викладацького складу, аспірантів, науковців та співробітників вузу. Співробітники відділу обслуговування створювали оптимальні умови для

користувачів бібліотеки щодо отримання наукової, навчальної та іншої інформації за допомогою книжкового фонду та сучасних методів технологій обслуговування.

Основними в сфері розповсюдження бібліотечних знань серед користувачів бібліотеки є цифрові показники роботи бібліотеки. Кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком становить 9220.

Інші показники:

- обслужено – 26 697 користувачів;
- кількість відвідувань – 383 312;
- книговидача – 602 021 прим;
- виконано довідок – 14 520.

Значна увага приділялась обслуговуванню студентів I курсу, які отримували підручники традиційним груповим методом. Графіки видачі підручників узгоджувалися з деканатами, видача комплектів підручників проводилася за графіком. Оформлена виставка «На допомогу першокурснику», яка орієнтована на нових студентів.

Велике значення приділялося роботі з студентами-дипломниками, а також докладалося чимало зусиль щодо сприяння самостійній роботі студентів, оперативного та повного задоволення їхніх інформаційних запитів. Задоволення запитів на відсутню у фонді бібліотеки літературу частково здійснювалось через систему міжбібліотечного абонементу (МБА).

На всіх абонементях проводилася робота із запобігання читацької заборгованості.

Крім надання навчальної та наукової інформації, *соціокультурний аспект* діяльності бібліотеки передбачає направленість на створення духовних цінностей, їх відтворення та збереження. В сучасних умовах, коли читачі перетворюються на «віддалених користувачів», коли відбувається глобальне відчуження аудиторії від книги, бібліотека приваблює читачів атмосферою затишку, безконфліктності, креативності та інформаційної толерантності.

Важливою складовою роботи бібліотеки в 2013 році була *виставкова діяльність*. Виставки діяли у відповідних структурних підрозділах бібліотеки. В 2013 році було підготовлено багато заходів культурно-просвітницької роботи, присвячених різноманітним питанням громадського і культурного життя Української держави і світу, видатним явищам української і світової культури, питанням патріотизму, духовності, етики і моралі. Це – книжкові виставки, тематичні полиці, бесіди, літературні години, вечори та ін. Пріоритетними напрямками були заходи, направлені на формування громадських якостей майбутнього спеціаліста – представника вітчизняної інтелігенції, його готовності працювати на благо народу, виховання політичної культури. Таким чином, проведені заходи були спрямовані на розвиток духовних засад особистості. Актуальними були книжково-інформаційні виставки: «Ми українці всі, - одна сім'я: єднає нас Тарасове ім'я», «Люблю тебе всім серцем, рідний краю!», «Європейський союз і Україна: еволюція взаємовідносин», «Міжнародний туризм як вектор регіонального розвитку», «Нафтові і газові родовища України» та ін.

Також було проведено чотири засідання клубу за інтересами «Діалог». В рамках клубу відбулися:

- до Всесвітнього дня поезії - поетичний альбом «Слово, моя ти єдина зброе!» (гість клубу - доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри вищої математики нашого університету Василь Михайлович Мойсишин);
- до 115-ої річниці від дня народження В. Сосюри - вечір-портрет «Такий різний соловейко української літератури» (гість клубу - відомий український критик, літературознавець, вчений, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, голова обласної організації Національної Спілки письменників України Євген Баран);
- до Дня міста Івано-Франківська - пізнавально-просвітницький калейдоскоп «Місто на межі двох епох, нехай тебе благословляє Бог» (гість клубу - краєзнавець Іван Бондарев.
- до Дня працівників нафтогазової, газової та нафтопереробної промисловості - зустріч за круглим столом «Нафтогазова промисловість України: проблеми та перспективи розвитку» (гості клубу - Грудз Я. В. – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри, Мартинюк Т.А. – професор, Мельниченко Ю. Г. та Дорошенко Я. В. – доценти кафедри).

В цілому за звітний період було проведено понад 20 культурно-просвітницьких заходів різних форм, які сприяли національно-патріотичному, трудовому, а також вихованню духовності, моралі і культури.

Успішне вирішення головного завдання бібліотеки – інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу і наукових досліджень в університеті - залежить від того, наскільки вирішено проблему формування якісного та ефективного *довідково-бібліографічного обслуговування* та бібліографічного інформування професорсько-викладацького складу, науковців, аспірантів та студентів як традиційними бібліотечними формами, так і через новітні інформаційні технології.

Тому, в звітному 2013 році актуальними для довідково-бібліографічного відділу були питання відповідності бібліографічного сервісу інформаційним потребам користувачів, урізноманітнення методів роботи з інформаційними потоками, створення нових інформаційних продуктів та формування інформаційної культури користувачів.

Довідково-бібліографічний відділ продовжував працювати над упорядкуванням та ретроконверсією фонду документів. Введено в БД 1074 назв книг та брошур, відредаговано 850 прим. Фонд відділу поповнився примірниками нових видань: державних бібліографічних покажчиків України, довідників, словників, енциклопедій, реферативних журналів тощо.

З метою удосконалення системи традиційних бібліографічних картотек здійснювалося поточне та планове їх редагування. Головна довідкова картотека поповнилась новими актуальними рубриками «Голодомор: погляд через 80 років», «Успішні фінансисти світу», «Успішні управлінці світу» та іншими. Оновлено краєзнавчу картотеку рубриками «Місцевий бюджет», «Інновації і розвиток», «Інвестиційний клімат області», «Альтернативна енергетика», «Видобування сланцевого газу: за і проти», «До 55-річчя з часу створення обласної організації винахідників та раціоналізаторів». Згідно нових таблиць ББК (4 випуск) перероблено та відредаговано розділи головної довідкової картотеки

«74. Освіта, педагогічні науки», «78. Бібліотечна, бібліографічна та науково-інформаційна діяльність». Всього відредаговано 15600 карток та надруковано 400 роздільників.

Особливу увагу звернуто на поповнення та ретроконверсію електронних картотек «Нафтогазове обладнання» (всього записів 3298, з них в звітному році – 782) та «Видання працівників університету» (всього записів 8728, з них в 2013 році – 840), поповнено бази даних «Історія ІФНТУНГУ» та аналітичних описів статей періодики.

В звітному році зросла інтенсивність довідково-бібліографічного обслуговування користувачів в режимі «запитання-відповідь», зокрема тематичних довідок в автоматизованому режимі (390, 1000, 1528 відповідно 2011, 2012, 2013 рр.). Заслужують на увагу, зокрема, такі довідки:

- «Гіпотези створення Світового океану»;
- «Географія стихійних явищ України»;
- «Ціннісні орієнтири реформування сучасної вищої освіти»;
- «Аспекти перекладу тексту з тематики «Морські нафтогазові споруди»;
- «Народна творчість села Підпечари»;
- «З історії засобів для документування».

Серед віддалених користувачів набуває популярності віртуальна довідкова служба, через яку здійснено 26 тематичних запитів і запропоновано 453 бібліографічні джерела.

Бібліографічне інформування абонентів (керівництво та всі кафедри університету) здійснювалося в режимі ДЗК з тематики вищої освіти. Підтримується тісний зв'язок з референтами-інформаторами від кафедр згідно «Положення про референта-інформатора в науково-технічній бібліотеці» та наказу ректора ІФНТУНГ від 21.11.2011 р. «Про роботу референтів-інформаторів в науково-технічній бібліотеці». Для них регулярно поновлюється постійнодіюча інформаційна виставка «Нові книги», на якій було представлено 480 книг.

В міру поступлення нових книг щомісяця проводились для науковців та професорсько-викладацького складу Дні інформації, проведено місячник студентів-дипломників та День дипломників спеціальності ЕП, День аспірантів.

При масовому бібліографічному інформуванні використовували бюлетені нових надходжень, виставки нових надходжень, Дні інформації, університетську газету «Студент Прикарпаття», для якої підготовлено 4 огляди літератури, а саме:

- «Знайти правильні орієнтири і цінності»;
- «Альтернативна енергетика має великий потенціал»;
- «Не зупиняйтесь на досягнутому» (до 50-річчя педагогічної діяльності проректора з науково-педагогічної роботи М. О. Галушака);
- «Найновіші публікації викладачів військової кафедри» (до ювілею кафедри).

Протягом звітнього року за доброю традицією проведено спільні засідання представників бібліотеки та кафедр університету в рамках Дня кафедри. На них обговорювались проблеми комплектування, використання навчальної літератури, інформаційні можливості НТБ, організовувались ретроспективні тематичні перегляди по профілю кафедр, а саме:

- архітектурного проектування та основ архітектури,
- буріння нафтових і газових свердловин,

- соціальних комунікацій та права,
- філології і перекладу.

В звітному році з метою формування інформаційної культури студентів працівниками довідково-бібліографічного відділу проведено Тиждень першокурсника. Мета цього заходу – ознайомлення студентів I курсів з бібліотекою, її структурою та можливостями. Для них проводились екскурсії, групові та індивідуальні консультації, практичні заняття з використання традиційного довідково-бібліографічного апарату та електронного каталогу.

З метою сприяння навчальному процесу та ознайомлення з бібліотечним фондом функціонували книжково-інформаційні виставки «Нові книги» та «Бібліографічні ресурси – студентам». Для першокурсників 8 груп проведено перегляд літератури, представленої на виставках.

Крім того, проведено практичні заняття з студентами з бібліотечно-бібліографічної орієнтації. Згідно розробленої програми курсу «Основи інформаційної культури» для студентів перших та старших курсів проведено занять, а також взято участь у двох тематичних відкритих переглядах літератури до науково-методичних конференцій. Підготовлено розгорнуту книжково-ілюстративну виставку «Вагомий внесок в розвиток нафтогазової науки» (праці ректора ІФНТУНГУ Є. Крижанівського та його наукової школи), а також віртуальну виставку.

В 2013 році довідково-бібліографічним відділом створено і видано бібліографічні посібники:

- біобібліографічний покажчик «Євстахій Іванович Крижанівський» (до 65-річчя з дня народження) (475 джерел), що започаткував серію «Університет і наука в постатях»;
- бібліографічний покажчик «Буріння свердловин» (259 джерел);
- каталог книжково-інформаційної виставки «Філологія і переклад» (до Дня кафедри) (120 джерел);
- методичні вказівки щодо проведення практичних занять «Складання списків використаної літератури до курсових, дипломних та інших наукових робіт» (7 розділів, підрозділів, додаток);
- «Календар знаменних і пам'ятних дат університету на 2014 рік» (143 джерела з текстом);
- покажчик періодичних та інформаційних видань, які передплатила НТБ ІФНТУНГ на 2014 р.

Протягом звітного періоду певна увага приділялася створенню оптимальних умов для організації та **збереження книжкових фондів** з метою своєчасного доведення інформації до споживача. Так у 2013 році проводилася робота за такими напрямками:

- ведення картотеки індикаторних талонів на фонди всіх підрозділів бібліотеки;
- своєчасна розстановка книг на полицях і підтримання правильності розстановки відповідно до шифрів УДК та ББК;
- проведення внутрішньої інвентаризації фонду читального залу патентно-ліцензійної літератури та стандартів;
- підтримка санітарно-гігієнічного стану бібліотечних фондів структурних підрозділів.

Працівники відділу книгозберігання також працювали над наповненням електронного каталогу, який функціонує в автоматизованій системі «УФД/Бібліотека». У минулому році в базу даних було занесено назв документів - 9984, примірників - 16087. Одночасно перевірялося місце збереження літератури. Продовжувалось штрих-кодування активної частини фонду, заштриховано - 14153 прим.

Щоденне виконання читацьких замовлень - одна з важливих ділянок роботи. За минулий 2013 рік було виконано 14261 читацьке замовлення на літературу, проводився постійно аналіз відмовлень (звірка вимог із топографічним каталогом, з книжковим фондом, систематизація за причинами).

В 2013 році здійснювалася пересистематизація окремих розділів відповідно до нового видання таблиць УДК і ББК. Перешифровано 4965 прим. і зроблено відповідні зміни шифрів у книжковому фонді та в індикаторному каталозі.

З метою забезпечення збереження фонду постійна увага приділялась дотриманню технології видачі та прийому літератури, контролю за виконанням правил користування бібліотекою та бібліотечним фондом. Крім того, здійснювався контроль за фізичним станом фонду. В звітному році відремонтовано 231 прим. пошкоджених та зношених видань.

З метою поповнення фонду рідкісних та цінних видань були вилучені з основного фонду документи 1951-1960 років у кількості 1500 прим. Відсканована унікальна колекція рідкісних видань до 1900 року.

З метою популяризації свого фонду була підготовлена віртуальна виставка «Буріння» з циклу «Незаслужено забуті книги».

Провідним напрямком модернізації бібліотечної справи є її **інформатизація**: впровадження й розвиток в бібліотеках нових інформаційних технологій, формування й використання електронних ресурсів, впровадження мультимедійних технологій, розвиток мережевої взаємодії бібліотек, робота в світовій мережі Інтернет.

Інформатизація бібліотек на практиці – це нові можливості в обслуговуванні користувачів, забезпечення доступності фонду, збереження каталогів, вивільнення співробітників від низки рутинних робіт з підготовки видань, списків, замовлень, листів, звітної документації тощо. Над цими питаннями і працювали співробітники науково-технічної бібліотеки в 2013 році. За звітний період введено 28 771 бібліографічних описів.

Електронний каталог станом на 01.01.2014р. містить 332 670 бібліографічних описів документів (в т.ч. книг – 91 846, статей періодики – 81 684, брошур – 21 111, рідкісних видань – 2035, видань працівників університету – 8 728 та ін.). Електронна бібліотека навчально-методичної літератури налічує 3529 назв видань, статей періодики – 3323.

Розвивається і наповнюється **веб-сайт бібліотеки**. З простої сторінки-візитки він перетворився на динамічний, оновлюваний ресурс з матеріалами, корисними і викладачам, і студентам, і бібліотекарям. У 2013 році наш сайт відвідали 58 491 користувачі з 75 країн світу (в 2012р. – 25865), які переглянули

його 168 194 рази. Аналіз відвідування свідчить про те, що найбільш активна відвідуваність припадає на початок навчального року.

Значна увага була приділена наповненню та вдосконаленню сайту бібліотеки. За звітний період додано 220 нових матеріалів, а також створено нові рубрики: Реферативні журнали «ВІНТІ», «Нове на сайті», «Спілка інженерів нафтовиків», створено автоматизований переклад сайту іноземними мовами. Для користувачів були відкриті нові розділи: «Каталог дисертацій» та «Рідкісні видання». Зроблено постатейний доступ до журналів: «Науковий вісник», «Методи та прилади контролю якості» і «Нафтогазова енергетика». Завершено роботу по наповненню та відокремленню розділу сайту «Читальня онлайн» в окремий веб-ресурс, а також розділено його по тематичним напрямкам та додано літературу для читання онлайн. За звітний період надано 35 віртуальних довідок на сайті бібліотеки.

Розроблено та підписано договір з компанією Elsevir, що дало можливість відкрити доступ до науково-метричної бази даних Scopus. Працівниками відділу інформаційних технологій було проаналізовано всі процеси роботи в базі даних Scopus, та підготовлено інформацію щодо стану публікацій авторів університету в науково-метричній базі.

З 23 жовтня 2013 по 15 березня 2014 року у науково-технічній бібліотеці відкрито **тестовий** доступ до архіву засобів масової інформації rolpred.com, який надає можливість здійснювати огляд засобів масової інформації, дозволяє переглядати архів важливих публікацій. База даних сайту містить: 26 галузей та 600 джерел по 8 федеральних округах Російської Федерації та 235 країнах світу, головні матеріали і статті та інтерв'ю.

Головною функцією *методичної діяльності* є удосконалення фахового рівня бібліотекарів через консультації, семінари, стажування, практичні заняття та інші форми й методи навчання. На виробничих нарадах приділялась увага всім напрямкам бібліотечної роботи, зокрема аналізу статистичних показників, питанням інвентаризації, збереженню фонду, руху фонду, організації віртуальних книжкових виставок та ін.

Окремі напрямки роботи бібліотеки були предметом обговорювання на засіданні науково-методичних рад, а саме: «Технології комплектування бібліотечних фондів: встановлені нормативи та сучасні вимоги», «Можливості використання новітніх технологій для обслуговування абонентів МБА», «Обслуговування користувачів на абонементі наукової літератури з використанням АБІС «УФД/Бібліотека», «Каталоги – інформаційне ядро бібліотеки. Роль каталогів в період автоматизації», «Аналіз ефективності використання інтернет-сайту бібліотеки в обслуговуванні користувачів», «Редагування електронних каталогів – новий напрямок підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів».

Підвищення кваліфікації співробітників є пріоритетним напрямком в роботі бібліотеки з кадрами. Засобом адаптації бібліотечних працівників до більш високих професійних вимог є виробниче навчання. Працівники постійно удосконалювали свою професійну майстерність шляхом самоосвіти, а сама система занять диференційовано в залежності від посади, освіти, бібліотечного

стажу і базувалася на поєднанні індивідуального, групового та масового навчання. Організовувалися заняття з удосконалення фахового рівня працівників:

практичне заняття: «Від традиційної виставки до віртуальних форм популяризації друкованих видань на сайті бібліотеки»;

бесіда: «Сучасні аспекти культурно-просвітницької та виховної роботи бібліотек ВНЗ»;

семінар: «Практика використання електронних інформаційних ресурсів користувачами сучасної науково-технічної бібліотеки»;

лекція: «Організація, збереження та використання бібліотечного фонду науково-технічної бібліотеки»;

інформаційний диспут: «Трансформація інформаційних потреб користувачів: чи потрібен студенту традиційний підручник?» та ін.

В рамках програми з підвищення професійної кваліфікації працівників обов'язковою умовою було знайомство з фаховою періодикою. Систематично проводилися інформаційні огляди фахових та літературно-мистецьких журналів, а також огляди нових надходжень літератури.

Протягом звітнього року було проведено засідання рад при директору на актуальні теми, а саме: «Електронна читальня онлайн як форма оперативного обслуговування користувачів», «Моніторинг використання реферативних журналів користувачами бібліотеки», «Стан оцифрування унікальної колекції рідкісних видань до 1900 року», «Автоматизована підтримка технологічних процесів роботи системи «УФД/Бібліотека» та вплив її якості на діяльність підрозділів бібліотеки» та ін.

Була проведена **атестація** працівників бібліотеки згідно «Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури». Під час атестації визначали стан кваліфікації, відповідність займаній посаді, оцінювався стан професійної підготовки, результативність і ефективність роботи з урахуванням вимог до відповідної категорії працівників, перевірялись виконання ними посадових обов'язків, зазначених у посадових інструкціях, виявлялись перспективи здібних працівників, стимулювалася діяльність з підвищення професійного рівня, професійної кваліфікації тощо. Враховуючи рекомендації атестаційної комісії та згідно наказу Міністерства науки та освіти України від 27.09.2012р. «Про затвердження Типової структури та Типових штатних нормативів бібліотек вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації» були внесені зміни до штатного розпису бібліотеки: переведено трьох бібліотекарів I категорії на посади провідних та одного бібліотекаря I категорії на завідувача сектору читальних залів.

Одним із головних напрямів науково-методичної діяльності була робота по створенню документації регламентуючого характеру. Члени науково-методичної ради приділяли значну увагу створенню і редакції інструктивно-методичних, технологічних та нормативних документів. При розробці нормативних документів враховувалася динаміка розвитку книгозбірні, нові напрями її діяльності.

Членами науково-методичної ради бібліотеки оновлено і розроблено ряд інструктивно-методичних документів:

«Положення про науково-технічну бібліотеку ІФНТУНГ»;

«Положення про відділи НТБ ІФНТУНГ»;

«Історія НТБ»;
«Посадові інструкції співробітників НТБ»;
методичні вказівки «Складання бібліографічних списків використаної літератури до курсових, дипломних та наукових робіт»;
«Інструкцію про порядок заміни літератури, втраченої користувачами»;
«Інструкцію про проведення перевірки бібліотечного фонду науково-технічної бібліотеки».

Бібліотека як методичний центр *обласного методичного об'єднання* спрямовувала свою діяльність на запровадження сучасних інноваційних ідей в контексті традиційних форм та методів роботи бібліотек задля того, щоб бібліотеки відповідали зростаючим вимогам сьогодення та потребам користувачів. Використовувалися різні форми та методи роботи: підвищення кваліфікації, організація семінарів, практикумів, надання консультацій, довідок та ін. Методичний центр надавав консультативну допомогу бібліотекам методичного об'єднання, зокрема з питань поповнення та зберігання бібліотечних фондів, удосконалення інформаційних технологій та використання традиційних та пошук нових форм роботи з користувачами.

З метою підвищення професійної кваліфікації бібліотечних працівників створені та діють секції з основних видів діяльності книгозбірень, на засіданнях яких розглядалися важливі та актуальні питання для бібліотек методичного об'єднання.

Протягом звітного року активізувалась *видавнича діяльність* бібліотеки, яка полягала в підготовці інформаційних та бібліографічних видань різноманітної тематики. Це, в першу чергу, інформаційні видання: «Бюлетень нових надходжень» (4 випуски), інформаційний бюлетень «Вища освіта» (12 випусків). Заслуговують на увагу наступні бібліографічні видання:

1. Буріння свердловин : бібліогр. покажч. / уклад. Л.М. Локотош ; ред. Л.А. Жолобко. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 48 с.
2. Календар знаменних і пам'ятних дат ІФНТУНГ на 2014 рік / [уклад. О.П. Розумна]. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 52 с.
3. Крижанівський Євстахій Іванович : (до 65-річчя від дня народж.) : біобібліогр. покажч. / [уклад. Н.М. Ковалів ; ред. Л. А. Жолобко]. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 96 с. – (Серія «Університет і наука в постатях»).
4. Словник основних термінів з бібліотечно-інформаційної діяльності / [уклад. М.В.Безрука]. – Івано-Франківськ: НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 48 с.
5. Філологія і переклад : каталог книжк.-інформ. виставки / [уклад.: Л. М. Локотош, Н. М. Ковалів, О. П. Розумна]. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 22 с.

Продовжено випуск серії «Бібліокур'єр» (на допомогу бібліотечному фахівцю) та випуск бібліографічного бюлетеня «Сторінками фахових видань». П'ятий випуск «Бібліокур'єра» має за мету ознайомити фахівців бібліотек ВНЗ з основним масивом документів з питань системи менеджменту якості в роботі бібліотек.

6. Поповнення, збереження та вивчення книжкового фонду – актуальне питання сьогодення / [уклад . : пров. методист М.В. Безрука]. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 14 с. (Серія «Бібліокур'єр» на допомогу бібл. фахівцю; вип. 6).
7. Сторінками фахових видань : бібліогр. бюл. : [літ. за II півріччя 2012р.]; для підвищення кваліфікації бібл. працівників. Вип. 5 / [уклад.: провід. методист М.В. Безрука]. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 29 с.
8. Сторінками фахових видань : бібліогр. бюл. : [літ. за I півріччя 2013р.]; для підвищення кваліфікації бібл. працівників. Вип. 6 / [уклад.: провід. методист М.В. Безрука]. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 30 с.

Також було видано в друкованому варіанті методичні вказівки «Складання списків використаної літератури до курсових, дипломних та інших наукових робіт»:

9. Пилип Я.А. Складання списків використаної літератури до курсових, дипломних та інших наукових робіт :метод. вказівки щодо проведення практ. занять / Я.А. Пилип, Л.А. Жолобка. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2013. – 28 с.

В університетській газеті «Студент Прикарпаття» було надруковано статті бібліотечних працівників:

1. Головацька С. Поезія – це музика душі : [гість клубу за інтересами «Діалог» - поет, професор, завідувач кафедри вищої математики В. Мойсишин] / Світлана Головацька // Студент Прикарпаття. – 2013. – №2 (черв.). – С.3.
2. Розумна О. Альтернативна енергетика має великий потенціал : література до теми / Ольга Розумна // Студент Прикарпаття. – 2013. – №2 (черв.). – С.4.
3. Розумна О. Знайти правильні орієнтири і цінності : література до теми / Ольга Розумна // Студент Прикарпаття. – 2013. – №1 (січ.). – С.1-2.
4. Розумна О. Кафедра, без якої університет уявити неможливо : [до 50-річчя створення військової кафедри ІФНТУНГ] / Ольга Розумна // Студент Прикарпаття. – 2013. – №6 (груд.). – С.1, 3.
5. Розумна О. Не зупиняйтесь на досягнутому : [до 50-річного ювілею педагогічної діяльності проректора, вченого М.О. Галушцака] / Ольга Розумна // Студент Прикарпаття. – 2013. – №3 (верес.). – С.1-2.
6. Селезінка С.М. Як риба в воді... : [невирішена проблема боржників бібліотеки] / Софія Селезінка // Студент Прикарпаття. – 2013. – №2 (черв.). – С.3.

В 2013р. було проведено соціологічне дослідження «Бібліотека ВНЗ та її роль в забезпеченні навчального та наукового процесів за оцінкою викладачів» з метою визначення потреб у певних видах електронних ресурсів, успішного впровадження нових сучасних форм бібліотечного обслуговування, а також полегшення доступу до інформації та скорочення часу на її пошук.

Мета опитування – визначення ролі бібліотеки в житті професорсько-викладацького складу університету, вивчення їхньої інформаційної активності, виявлення інформаційних очікувань та факторів, які впливають на інформаційну поведінку. *Базою дослідження* стали підрозділи НТБ – абонемент наукової літератури, читальні зали: для професорсько-викладацького складу, періодичних видань, технічної літератури, соціально-економічної літератури та ін. З результатами анкетування можна буде ознайомитися на сайті бібліотеки.

Протягом звітного періоду науково-технічна бібліотека була базою виробничої практики для студентів спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» факультету управління та інформаційної діяльності ІФНТУНГ.

Представники керівного складу бібліотеки були активними учасниками презентацій директора Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні Пашкової В.С. «Роль бібліотечних асоціацій у формуванні етичних засад професії» та «Електронні книги і пристрої для читання в бібліотеках, американська модель», які відбулися в рамках Днів Америки у м. Івано-Франківську. Заходи були організовані в обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка.

Директор НТБ Я.А. Пилип взяла безпосередню участь у роботі XII Міжнародної науково-практичної конференції бібліотек вищих навчальних закладів «Перспективи розвитку університетських бібліотек на шляху розбудови суспільства знань» (Львів, 21-23 трав. 2013р.), де були розглянуті питання, пов'язані з організацією та діяльністю університетських книгозбірень в Україні. Керівник бібліотеки виступила з доповіддю «Кадрове забезпечення бібліотек вищих навчальних закладів: проблеми та перспективи» на засіданні секції «Науково-методична діяльність бібліотек вищих навчальних закладів України». Було представлено результати моніторингу працівників Івано-Франківського методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів та склала «портрет сучасного бібліотекаря», котрий прагне постійного професійного зростання та найціннішими рисами обраної професії вважає «працелюбність», «творчу активність» та «інтелігентність». У доповіді зазначено низку проблемних питань: відповідність фахової підготовки вимогам розвитку інформаційного суспільства, можливість отримання післядипломної бібліотечної освіти, охарактеризовано атестацію як найвищу форму підвищення фахового рівня бібліотечних працівників.

Також директором науково-технічної бібліотеки Пилип Я.А. було підготовлено статтю до наукового збірника II Міжнародної науково-практичної конференції «Бібліотека вищої школи на новому етапі розвитку соціальних комунікацій» (м. Дніпропетровськ, 24-25 жовтня 2013р.) під назвою «Інформаційне забезпечення освіти і науки: вимоги часу (з досвіду роботи Науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ).

Заступник директора з комп'ютеризації Стисло Тарас був учасником семінару з організаційно-фінансових питань умов підписання угоди щодо отримання доступу та використання інформаційного контенту науково-метричних баз даних, який був організований Міністерством освіти і науки України спільно з компанією Ельзевір для вищих навчальних закладів. Семінар відбувся у Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка. А також Стисло Т.Р. був учасником п'ятої міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», яка відбулася 11-12 вересня 2013р. на базі науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка».

До Дня університету в фойє НТБ було організовано ювілейну виставку відомого прикарпатського фотохудожника Казимира Річки. Назва виставки – «Ave Maria», присвячена Рождеству Пресвятої Діви Марії. Казимир Йосипович був переможцем багатьох Всесоюзних конкурсів, його роботи виставлялися в Москві і Парижі, світлини унікальні настільки, наскільки є неповторною мить, записана на фотоплівці. Фізик за фахом та фотомитець за покликанням, Річка презентував виставку своїх робіт в рамках святкування Дня університету. Представлено близько 60 фоторобіт. Окрім відомих людей, у експозиції відображені колоритні мешканці Карпат, та, на перший погляд, звичайні люди, за плечима яких – непрості життєві історії.

В фойє науково-технічної бібліотеки організовано виставку графічних робіт викладача факультету архітектури ІФНТУНГ Козака Олега Несторовича – провідного архітектора Прикарпаття, талановитого художника та педагога.

Науково-технічна бібліотека взяла участь в благодійній кампанії «Крапля милосердя означає більше, ніж океан розуму», приуроченій до Всесвітнього дня паліативної допомоги, яку проводили Благодійний Фонд допомоги невиліковно хворим «Мати Тереза» та Обласна клінічна лікарня «Хоспіс», за підтримки програми «Громадське здоров'я» Міжнародного фонду «Відродження». 23-25 жовтня у вестибюлі Національного технічного університету нафти і газу проходила благодійна виставка-аукціон продажу художніх фотографій і картин, кошти від продажу яких будуть передані пацієнтам хоспісу. Не стали осторонь цієї благодійної акції і працівники науково-технічної бібліотеки. Були придбані акційні фотографії та зібрано кошти на допомогу людей, які потребують нашої підтримки.

Протягом року ефективно використовувався бібліотечний фонд, впроваджувалися сучасні методи й форми роботи, сучасні технології.

В найближчих планах науково-технічної бібліотеки – відкриття електронного читального залу, відповідно до цього і придбання необхідної кількості комп'ютерної техніки, створення Музею рідкісної книги та Інституційного репозитарію. Дизайн приміщення бібліотеки потребує значних змін, враховуючи не тільки ремонт, а й придбання офісних бібліотечних меблів та ін. Тобто і надалі існує цілий ряд важливих завдань, які потребують вирішення: розширення асортименту електронних ресурсів, використання мультимедійних технологій, покращення матеріально-технічної бази та ін.

Директор

науково-технічної бібліотеки

Я.А.Пилип

**Таблиця основних статистичних показників
роботи науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ за 2013 рік**

Пор. №	Назва показника	Значення
I.	Повна назва, рік заснування бібліотеки	Науково-технічна бібліотека Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 1960
II.	Група за оплатою праці	II
III.	Бібліотечні фонди	
3	Всього примірників	1 241 677
3.1	За видами:	
3.1.1	книг	293 234
3.1.2	періодичних видань	108 414
3.1.2.1	у т.ч. журналів / прим.	107 859
3.1.2.2	у т.ч. газет / комплектів	555
3.1.3	електронних видань	3 653
3.1.3.1	у т.ч. документів на змінних носіях	332
3.1.3.2	у т.ч. мережних локальних документів	522
3.1.4	рідкісних та цінних документів	2 853
3.1.5	неопублікованих документів	4 915
3.2	За мовами:	
3.2.1	державною мовою	273 805
3.2.2	російською мовою	959 105
3.2.3	іноземними мовами	8 767
3.3	За цільовим призначенням:	
3.3.1	наукових видань	199 901
3.3.2	навчальних видань	355 711
3.3.2.1	у т.ч. в електронній формі	3 619
3.3.3	літературно-художніх видань	27 403
IV.	Надійшло документів	
4	Всього примірників	8 366
4	Всього назв	625
4.1	За видами:	
4.1.1	книг (примірників)	3 632
4.1.2	книг (назв)	338
4.1.3	періодичних видань	1 628
4.1.3.1	у т.ч. журналів (примірників)	1 597
4.1.3.2	у т.ч. газет (річних комплектів)	31
4.1.4	електронних видань (прим./назв)	386/386
4.1.4.1	у т.ч. документів на змінних носіях (примірників/назв)	30
4.1.4.2	у т.ч. мережних локальних документів	110
4.1.5	неопублікованих документів (примірників)	169
4.2	За мовами:	
4.2.1	державною мовою (примірників)	7 472
4.2.2	російською мовою (примірників)	580
4.2.3	іноземними мовами (примірників)	314
4.3	За цільовим призначенням:	
4.3.1	наукових видань (примірників)	1 292
4.3.2	навчальних видань (примірників)	5 732

4.3.2.1	у т.ч. в електронній формі	383
4.3.3	літературно-художніх видань (примірників)	50
V.	Обмінний фонд	
5	Всього примірників	359
5.1	у т.ч. надійшло примірників	6
5.2	у т.ч. передано примірників	6
VI.	Вибуло примірників, всього	5 633
VII.	Користувачі	
7.1	Всього читачів за єдиним обліком	9 220
7.1.1	Студентів	7 977
7.1.2	Сторонніх	53
7.2	К-сть віддалених користувачів	58 491
7.3	Обслуговано всіма структурними підрозділами	26 697
VIII	Кількість відвідувань	
8	Всього	383 312
8.1	у т.ч. к-сть звернень до веб-сайту бібліотеки	168 194
8.2	у т.ч. к-сть відвідувань масових заходів	3 318
IX.	Видано документів,	
9	Всього примірників	602 021
9.1	За видами:	
9.1.1	книг	314 219
9.1.2	періодичних видань	152 445
9.1.2.1	у т.ч. журналів (примірників)	101 297
9.1.2.2	у т.ч. газет	51 148
9.1.3	електронних видань	27 234
9.1.3.1	у т.ч. документів на змінних носіях	38
9.1.3.2	у т.ч. мережних локальних документів	185
9.1.4	рідкісних та цінних документів	74
9.1.5	неопублікованих документів	135
9.2	За мовами:	
9.2.1	державною мовою	477 981
9.2.2	російською мовою	116 495
9.2.3	іноземними мовами	7 398
9.3	За цільовим призначенням:	
9.3.1	наукових видань	152 501
9.3.2	навчальних видань	377 623
9.3.2.1	у т.ч. в електронній формі	27 011
9.4	літературно-художніх видань	7 343
X.	МБА та ЕДД (електронна доставка документів)	
10.1	Кількість абонентів МБА	79
10.2	Кількість документів, отриманих з інших б-к	701
10.2.1	у т.ч. сторінок електронних копій	65
10.3	Кількість документів, виданих іншим б-кам	98
10.3.1	у т.ч. сторінок електронних копій	-
XI.	Культурно-просвітницька робота	
11.1	Тематичні виставки, відкриті перегляди:	
11.1.1	Загальна кількість виставок, переглядів	108
11.1.2	Представлено документів	5 457
11.2	у т.ч. Віртуальні виставки:	
11.2.1	Загальна кількість віртуальних виставок	6
11.2.2	Представлено документів	165

11.3	Бібліографічні огляди:	
11.3.1	Тем	10
11.3.2	Прочитано	10
11.4	Кількість масових заходів	20
XII.	Довідково-інформаційне обслуговування	
12.1.1	К-сть абонентів ВРІ	5
12.1.2	К-сть тем ВРІ	5
12.1.3	К-сть абонентів ДОК	70
12.1.4	К-сть тем ДОК	2
12.2	Виконано довідок, всього	14 520
12.2.1	у т.ч. тематичних	4 108
12.2.2	у т.ч. заіндексовано документів (УДК/ББК)	5280/2320
12.3	Виконано в автоматизованому режимі	1 528
12.3.1	у т.ч. «віртуальною довідковою службою»	38
12.4	К-сть Днів інформації, кафедр, дипломника, фахівців тощо	17
12.5	К-сть складених бібліографічних покажчиків	6
12.6	К-сть виданих бібліографічних покажчиків	5
12.6.1	у т.ч. в електронній формі	6
XIII.	Електронні ресурси	
13.1	Бази даних	20
13.1.1	К-сть придбаних (передплачених) БД	-
13.1.1.1	з них: повнотекстових	-
1		
13.1.2	К-сть БД в режимі тестового доступу	-
13.1.3	К-сть власних БД	20
13.2	Обсяг власних БД (тис.записів)	332 670
13.2.1	з них: записів у Електронному каталозі (тис.записів)	332 670
13.2.2	Кількість введених записів до ЕК за рік	33 644
13.2.3	Кількість звернень до ЕК	41 078
13.3	К-сть оцифрованих документів за рік	158
13.3.1	у т.ч. сторінок	40 900
13.4	Інституційний репозитарій	
13.4.1	Назва репозитарію	-
13.4.2	URL репозитарію	-
13.4.3	Кількість представлених документів (записів)	-
13.4.4	Кількість звернень	-
13.5	Бібліотечний веб-сайт	власний
13.5.1	Адреса веб-сайту	library.nung.edu.ua
XIV.	Формування інформаційної культури	
14.1	Програма в годинах	70
14.2	Загальна кількість проведених занять	35
14.2.1	у т.ч. для студентів молодших курсів	25
14.2.2	у т.ч. для студентів старших курсів	8
14.2.3	у т.ч. для науково-педагогічних працівників	2
XV.	Науково-дослідна та науково-методична робота	
15.1	Кількість тем наукових робіт	1
15.2	Назви тем наукових робіт	Дослідження ефективності використання бібліотечного веб-сайту.
15.3	Проведено конференцій в бібліотеці	-

15.4	Проведено семінарів в бібліотеці	3
15.5	Проведено інших заходів	11
15.6	Кількість виступів на конференціях, семінарах	3
15.7	Кількість публікацій	2
XVI.	Матеріально-технічна база (МТБ)	
16.1	загальна площа приміщень бібліотеки (м ²)	6 800
16.1.1	у т.ч. площа для зберігання фондів (м ²)	3 607
16.1.2	у т.ч. площа для обслуговування користувачів (м ²)	1 102
16.2	Кількість абонементів	5
16.3	Кількість чит. залів	8
16.4	Місць для читачів в читальних залах	370
XVII.	Технічна характеристика приміщень	
17.1	Потребує капітального ремонту (м ²)	-
17.2	перебуває в аварійному стані (м ²)	-
XVIII.	Кількість технічних засобів	
18.1	Кількість комп'ютерів	38
18.1.1	у т.ч. к-сть серверів	1
18.2	Кількість автоматизованих робочих місць (АРМ)	37
18.2.1	у т.ч. АРМ для співробітників	32
18.2.2	АРМ для користувачів	5
18.3	Кількість комп'ютерів з доступом до Інтернету	20
18.4	Кількість копіювально-розмножувальної техніки (КРТ), всього	11
18.4.1	у т.ч.: сканерів	3
18.4.2	принтерів	5
	копірів	3
18.4.3	БФП (багатофункціональні пристрої)	-
18.5	Кількість телефонних номерів	2
18.6	Кількість факсів	-
18.7	Використання технологій WI-FI	так
18.8	Наявність ліцензованої бібліотечної системи (назва)	«УФД/Бібліотека»
XIX.	Фінансові витрати на:	
19.1	Придбання книг	25 593,27
19.2	Передплату періодичних видань	107 386,38
19.3	Передплату баз даних	-
19.4	Інші витрати	8 244
XX.	Отримано дари	
20.1	Книг (примірників)	934
20.2	Книг (на суму)	53 406,00
20.3	ПК та іншої комп'ютерної техніки (одиниць)	-
20.4	ПК та іншої комп'ютерної техніки (на суму)	-
20.5	Інше (сума)	-
XXI.	Персонал бібліотеки	
21.1	Заг. кількість працівників б-ки	58
21.2	<i>З них за освітою:</i>	
21.2.1	Повна вища освіта	44
21.2.1.1	в т.ч. вища спеціальна	11
21.2.2	Базова вища освіта	10
21.2.2.1	в т.ч. базова спеціальна	7
21.2.3	Початкова вища освіта (неповна вища)	2

21.2.3.1	в т.ч. початкова спеціальна	-
21.2.4	Повна загальна середня освіта	2
21.3	За стажем:	
21.3.1	до 3 років	4
21.3.2	3-9 років	19
21.3.3	10 – 20 років	9
21.3.4	понад 20 років	26
21.3.5	працюють повний робочий день	51
XII.	Відносні показники	
22.1	Обертаність	0,48
22.2	Книгозабезпеченість	134,6
22.3	Читаність	65,3
22.4	Відвідуваність	41,6

**Директор
науково-технічної бібліотеки**

Я.А.Пилип